

Podstawy przedsiębiorczości

mgr Piotr Urbaniak

T. 23. Deficyt budżetowy

Jak często słyzałeś o dziurach w budżecie?

Nawet jeśli jest to dość często powtarzany w mediach temat, to na pewno... nie jest banalny.

Deficyt budżetowy jest wtedy, gdy państwo ma więcej wydatków niż dochodów. Czyli – mówiąc wprost – gdy zaczyna wpadać w długi.

Deficyt Budżetowy

Czym jest deficyt budżetowy? Jak jest finansowany?

Czy deficyty są stałym elementem finansów państwa, czy można skonstruować budżet bez deficytu? Co to jest rolowanie deficytu?

Bezpieczna granica deficytu budżetowego określona w Pakcie Stabilności i Wzrostu 3 procent PKB.

Pan Jan co roku robi podsumowanie dochodów i wydatków.

Najczęściej tych pierwszych jest tyle samo, co drugich. Zdarza się, że rodzina Pana Jana więcej zarabia niż wydaje – wtedy mogą zaoszczędzić.

Natomiast jeśli chcemy wydać więcej aniżeli posiadamy, to musimy pożyczyć pieniądze.

Tak samo jest z budżetem państwa. Gdy w budżecie wydatków jest więcej niż dochodów, wtedy mówimy o deficycie budżetowym.

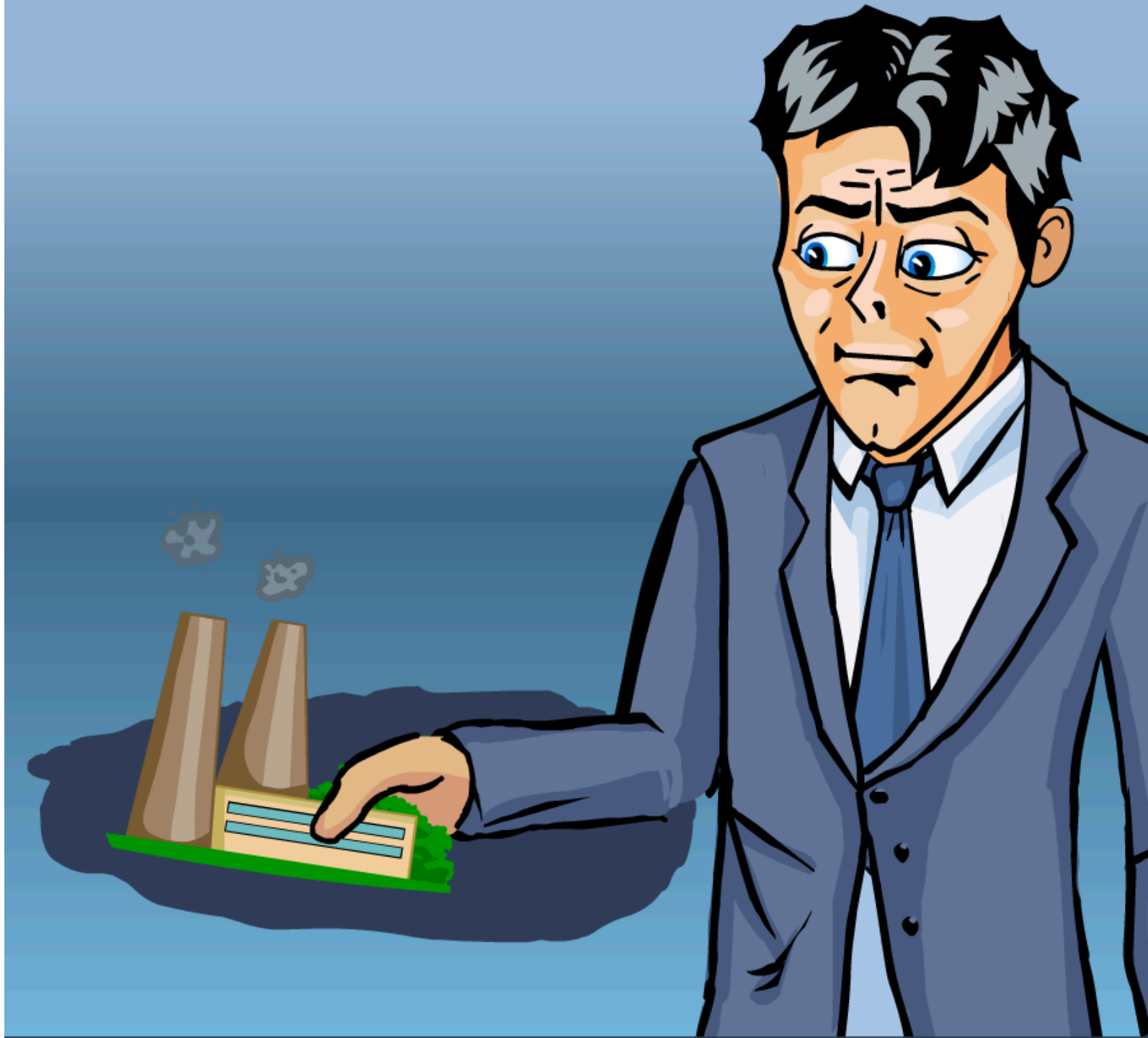
Deficyt bywa określany jako dziura budżetowa. Ponieważ nie może być tak, że ci, dla których nie wystarczy dochodów budżetowych, nie dostaną należnych pieniędzy z budżetu, państwo musi zdobyć je w inny sposób.

Rządy wszystkich państw, które mają deficyt budżetowy, ściągają środki prywatne emitując papiery skarbowe. Obligacje i bony to pożyczki, jakich budżetowi udzielają inwestorzy, np. wuj Adam.

Państwo może finansować deficyt także sprzedając należące do niego firmy, czy ziemię.

Deficyt w finansach publicznych można skutecznie ograniczyć poprzez zmniejszenie wydatków. W długim okresie umożliwia ono zrównoważenie budżetu, a nawet osiągnięcie nadwyżki przychodów nad wydatkami. Państwo może sfinansować dziurę budżetową poprzez podniesienie podatków, przy czym w dłuższym okresie spowoduje to odwrotne skutki, ponieważ zbyt wysokie obciążenia podatkowe dławią przedsiębiorczość, zniechęcają do inwestycji co w efekcie przełoży się na mniejsze wpływy budżetowe.

Warto jednak pamiętać, że im dłużej budżet będzie miał deficyt, tym więcej długów trzeba będzie później spłacić – na wyrównanie dochodów i wydatków może być mniej czasu, a cięcia dochodów i podwyżki podatków mogą być dla Pana Jana jeszcze bardziej przykre. Co dzieje się, jeśli spłata ma nastąpić w roku, w którym państwo ciągle ma deficyt?

Dług trzeba zrolować. Rolowanie długu polega na tym, że ktoś inny pożycza państwu pieniądze, które nie służą bieżącym wydatkom.

Na jak duży deficyt może pozwolić sobie państwo?

Na taki, który zechcą sfinansować inwestorzy. Jeśli inwestorzy nie chcą kupić obligacji, państwo nie ma pieniędzy na wydatki i deficyt „ogranicza się sam”.

7%

3%

PKB

DEFICYT BUDŻETOWY

W krajach Unii Europejskiej obowiązuje Pakt Stabilności i Wzrostu, który mówi o tym, że największy dopuszczalny deficyt budżetowy to 3 proc. produktu krajowego brutto.

7%

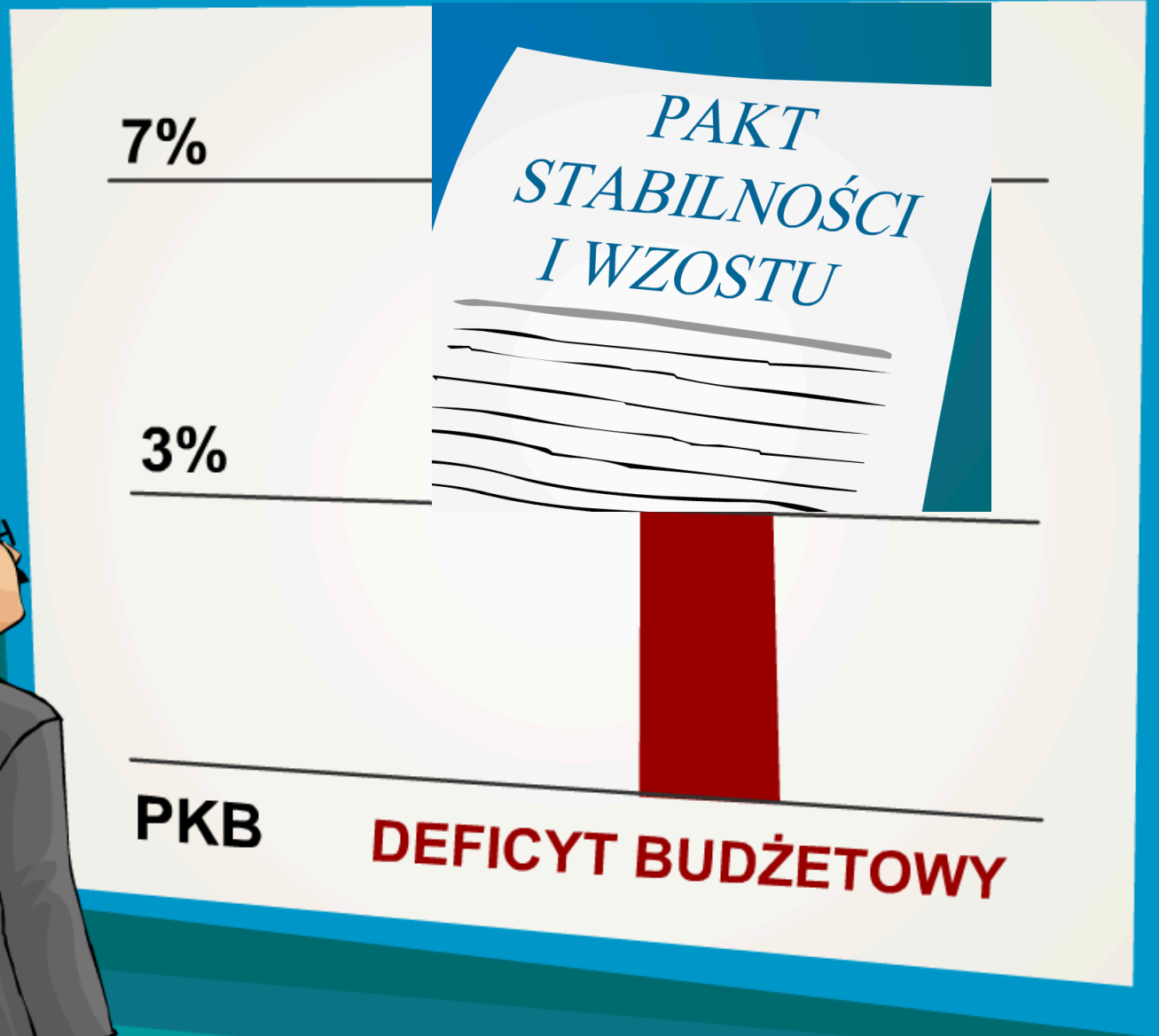
3%

PKB

DEFICYT BUDŻETOWY

PAKT
STABILNOŚCI
I WZOSTU

Nabywcy obligacji mogą zdecydować się na finansowanie deficytu nawet jeśli jest on większy, ale państwu, które złamie reguły Paktu Stabilności i Wzrostu grożą kary, które trzeba wpłacać do unijnej kasy.

Pakt Stabilności i Wzrostu

to porozumienie państw członkowskich Unii Europejskiej zawarte 17 czerwca 1997 podczas szczytu Rady Europejskiej w Amsterdamie.

Celem jego jest wzmocnienia warunków sprzyjających stabilności cen oraz osiągnięciu silnego trwałego wzrostu gospodarczego przyczyniającego się do tworzenia miejsc pracy poprzez zapewnienie sprawnych finansów państw należących do Unii Europejskiej.

PAKT STABILNOŚCI I WZROSTU

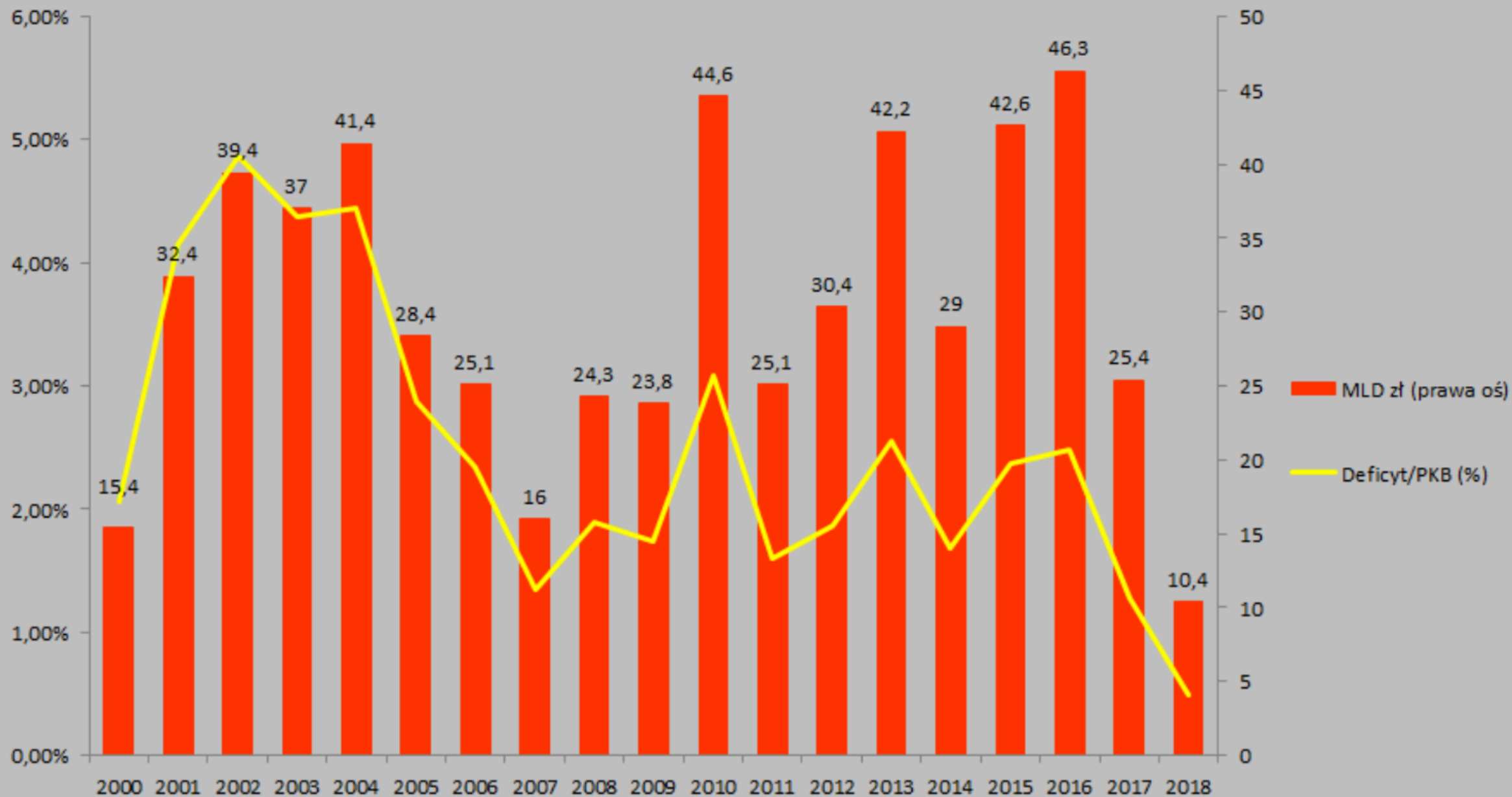
**Deficyt
budżetu państwa w 2019 r
wyniósł 13,7 mld zł**

"Szacunkowe wykonanie budżetu państwa w okresie styczeń - grudzień 2019 r. w stosunku do ustawy budżetowej na 2019 r. wyniosło: dochody 400,6 mld zł, tj. 103,3 proc., wydatki 414,2 mld zł, tj. 99,5, proc., deficyt 13,7 mld zł, tj. 47,9 proc." –

Komunikat Ministerstwa Finansów z dnia 17.02.2020 r.

Deficyt budżetu państwa (mld zł)

Podstawy przedsiębiorczości

**Opracowano na podstawie materiałów dydaktycznych
i statystycznych Narodowego Banku Polskiego
oraz informacji Ministerstwa Finansów.**